

DREPTUL

LEGISLAȚIUNE — DOCTRINA — JURISPRUDENȚA — ECONOMIE POLITICĂ

DIRECTOR: C. G. DISSESCU

PRIM-REDACTOR: V. ATHANASOVICI

Redactori: PAUL NEGULESCU, DEMETRU NEGULESCU, ALEX. CERBAN, G. MEITANI, G. G. DANIELOPOLU
G. C. CRISTESCU, SILIU RĂDULESCU

ZIARUL APARE
JOIA ȘI DUMINECĂ

REDACȚIA ȘI ADMINISTRAȚIA: STRADA PARIS, 20

REDACTOR-ADMINISTRATOR
B. P. RĂDULESCU

ABONAMENTELE

se fac pe an și pe jumătate de an
la 1 Ianuarie și 1 Iulie

Dela 1 Iulie până la 1 Sept. ziarul nu apare

GRIGORE G. PĂUCESCU
FONDATOR-PROPRIETAR

Un număr: 50 bani

Un număr vechin 1 leu

COSTUL ABONAMENTULUI

Pe an, 40 lei; pe jumătate an, 20 lei

Studentii plătesc pe jumătate

Pentru străinătate se adaogă timbrul postal

S U M A R

Jus ad rem de d-l V. Minei, doctor în drept, doctor în științele economice.

JURISPRUDENȚA ROMÂNĂ. — *Inalta Curte de casațiune și justiție, secțiunea II*: Obștea moșnenilor Neohoiși cu Banca de Credit Român și C-sa Paulina de Hessenstein.

Curtea de apel din Iași, secțiunea II: Lucia D. Greceanu cu Paul Musurus-Bey.

Tribunalul județului Vâlcea, secția I: Ministerul public cu Ofițerul de stare civilă al comunei Stoenesti.

JURISPRUDENȚA STRAINA — *Curtea de apel din Veneția*. — Observațiune de S. R.

Bibliografie.

JUS AD REM

Foarte mulți autori moderni întrebunțează în lucrările lor expresia *jus ad rem* pentru a desemna dreptul de creanță, opunându-l astfel dreptului real *jus in re*.

Această expresie a avut o influență considerabilă în evoluarea instituțiilor juridice. Scopul nostru este de a examina aci, cum au fost aduși autorii să numească dreptul de creanță *jus ad rem*, precum și cele două mai importante consecințe ale acestui fel de a concepe natura dreptului de creanță: dispariția obligației chirographare și transformarea efectelor vânzării.

§ 1. — Evoluția noțiunii de «jus ad rem»

Expresia *jus ad rem* era necunoscută jurisconsultilor romani; ea a fost inventată în evul mediu de către comentatorii dreptului canonic și ai dreptului

feodal. Primele texte în care o găsim, datează din secolul al XIII-lea și al XIV-lea (*Liber Sextum De-cretalium*, al lui Bonifaciu al VIII-lea din 1298, 3. 4. 10 și 3. 7. 8; *Clementinae*, 26; Jacobus de Ravanis, Jacques de Revigny, mort în 1296).

Episcopul, până ce nu era instalat în eparhia sa, vasalul, până ce nu era pus în posesia fiefului său, nu avea asupra eparhiei sau fiefului un drept real. Contractul de investiură nu îi conferea decât un drept de creanță (Baraterius, *Libri feudorum*. App. IV, No. 3), pe care nu-l putea opune terțiului posesor al fiefului, nici chiar dacă acest terțiu posesor nu avea un titlu regulat pentru a-l stăpâni.

Autorii au voit să-i acorde un drept care, fără a fi opozabil oricui, precum este dreptul real, să fie mai tare ca un drept de creanță, ce nu poate fi invocat decât contra debitorului. Ei au creat atunci un drept intermediar între amândouă, drept pe care l-au numit *jus ad rem*.

Acest drept poate fi opus de titularul său: 1) debitorului (seniorului), cerându-i să-l pună în posesia beneficiului sau fiefului; 2) terțiului posesor, în două cazuri: a) dacă acest terțiu nu primise delat senior decât o investiură abuzivă, punându-se în posesiune fără intervenția lui; b) dacă, deși primise o investiură proprie, fusese de rea credință în momentul punerii în posesie. (Ziebarth, *Realexecution und obligation*, p. 203, urm.; Brünneck, *Über den Ursprung des sogenannten jus ad rem*; Gross, *Das Recht an der Pfründe*, p. 274, urm.; Heusler, *Institutionen des*

Deutschen Privatrechts, vol. I. p. 380, urm. în *Handbuch-ul* lui Binding, II, 2; Brissaud, *Cours d'Histoire générale du droit français*, vol. II, p. 1217).

Avem astfel trei feluri de drepturi patrimoniale: 1) dreptul real, *jus in re*, opozabil oricui; 2) *jus ad rem*, droict à la chose, Recht zur Sache, opozabil debitorului și, în două cazuri, terțiului posesor; 3) dreptul de creanță, *jus in personam*, opozabil numai debitorului.

După renașterea dreptului roman, jurisconsultii francezi simt inconvenientele acestui mod de a vedea; ei simt că între dreptul real și dreptul de creanță, nu mai este loc pentru o a treia categorie de drepturi patrimoniale și caută atunci să apropie *jura ad rem*, de vreuna din cele două categorii romane.

În secolul al XV-lea, Bouteiller consideră *jus ad rem* ca un drept real mai slab decât al proprietarului; pentru dânsul, *jus ad rem* se confundă cu usufructul: *Droict à la chose est avoir l'usufruit*, pe când *Droict en la chose est avoir droict en la propriété* (*Somme Rural* 55).

În opinia care a triumfat, însă, *jus ad rem* se confundă cu dreptul de creanță, a cărui concepție se găsește astfel considerabil schimbată. Dreptul de creanță, nu mai este un drept ce are creditorul contra debitorului său, el este un drept ce creditorul are indirect asupra lucrului datorit.

Dreptul de creanță este atunci un drept asupra unui lucru; singura deosebire între el și dreptul real, constă în faptul că acesta din urmă poartă direct asupra lucrului, pe când dreptul de creanță nu lovește lucrul datorit decât indirect, prin intermediul debitorului.

Această concepție curioasă se întâlnește la toți autorii acestei epoci, exceptând pe Domat (*Les lois civiles dans leur ordre naturel*), și pe Argou (*Institution au droit français*). Este drept că influența dreptului roman e cauza multor reticente; totuși, teoria aceasta apare foarte clar în mulți autori. Astfel, după Coccejus (*Samuelis de Cocceii, jus civile controversum*, Lipsiae. 1791, ediția Emminghaus, p. 142—143), obiectul obligației este lucrul datorit, *res quam alter alteri debet*, și dacă obligația este numită *jus in personam* uneori, aceasta se explică prin faptul că obiectul ei, lucrul, nu poate fi cerut

decât dela o persoană anumită, iar nu dela orice posesor: *dicitur jus hoc in personam competere, quia contra certa tantum persona obligata, non vero promiscue a possessore exigere potest*.

Urmările acestei aproprieri, între dreptul real și dreptul de creanță, au fost considerabile.

Așa, în materie de obligații de a da, din momentul ce, în loc să se zică: dreptul creditorului există contra debitorului său, se pretinde că acest drept poartă indirect, asupra lucrului ce a cumpărat, de exemplu, nu mai e decât un pas de făcut pentru a spune că el are un drept direct asupra acestui lucru, că el este proprietar al lui. Grație acestei noi concepții a dreptului de creanță, vânzarea a putut deveni, în vechiul drept francez, translativă de proprietate.

În materie de obligație de a face, se spune, că dreptul creditorului poartă indirect asupra bunurilor care formează patrimoniul debitorului său; creanța sa chirographară se transformă astfel într'o ipotecă generală și ocultă asupra bunurilor debitorului.

Vom examina, în paragrafele următoare, aceste două importante consecințe ale noiei concepții asupra naturii juridice a dreptului de creanță și vom vedea care este justa lor valoare. Concluzia noastră, ne grăbim să o spunem, va fi că ele nu sunt decât niște consecințe greșite ale unei concepții greșite.

Vom începe prin a arăta că, în vechiul drept francez, orice obligație producea o ipotecă generală și ocultă asupra tuturor bunurilor debitorului, de oarece aceasta nu e în deosebite cunoscut. Nu ne vom ocupa cu critica acestui sistem, căci el a fost cu totul abandonat de legiuitorul nostru.

În ce privește vânzarea translativă de proprietate, chestiunea se prezintă cu totul altfel. Acest principiu e admis de toată lumea și e proclamat formal de legiuitorul nostru. Nu vom avea deci să discutăm existența lui; din contră vom da o mai mare dezvoltare criticii lui, arătând că el este atât de contrar firei lucrurilor, în cât legiuitorul, cu toate că l'a proclamat, l'a îngăduit în așa mod, în cât el nu are decât o foarte mică importanță. Dacă s'ar vota o lege, prin care s'ar hotărâ că simpla convenție de vânzare — cumpărare nu mai este suficientă pentru a transmite proprietatea, ar fi așa de puțin lucru schimbat, în cât, în practică, această transformare a efectelor vânzării aproape nu s'ar simți.

§ 2. — Dispariția obligației chirografare în vechiul drept francez

Un fapt de mare importanță, dar prea puțin relevat de attori, este acela că, în dreptul vechi francez, nu mai existau obligații chirografare. Orice creditor, a cărui creanță nu era contestată, fie că avea un act autentic, fie că nu posedă decât un act sub semnătură privată recunoscut în justiție, fie că, în lipsă de orice act scris, proba existența creanței sale prin martori, avea o ipotecă generală și ocultă asupra tuturor bunurilor debitorului său (Esmein, *Courtes études*, p. 217). Bouteiller rezumă acest principiu în adagiul «*homme obligé, hypothèque s'y assied*». (*Somme rural*, I, 25).

Pothier, sub influența dreptului roman, credea însă, că această ipotecă naște din autenticitatea actului și explică existența ipotecei derivând din actul privat, recunoscut în justiție, prin «*la force du sceau*» confundând-o astfel cu ipoteca judiciară (Pothier, *Hypothèque*, No. 9 — 10). Opinia lui a indus în eroare asupra acestui punct pe autorii codului Napoleon, făcându-i să introducă, în această materie, inovații cu totul iraționale și inechitabile (Vezi: Raportul Facultății de Drept din Paris cu ocazia anchetei din 1841; Baudry-Lacantinerie, *Precis*, II, 1566; Planiol, *Traité*, II, No. 2876 urm.) precum și pe mulți autori moderni (Cf. Viollet, *Histoire du droit civil français*, p. 788).

Astăzi însă, toți autorii, cari au aprofundat această chestie, recunosc că Pothier a comis o eroare. Textele sunt absolut contrarii teoriei lui Pothier (*Très ancienne coutume de Bretagne*, l. c.; Beaumanoir, *Coutumes de Beauvoisis*, XXXV, 2. 17 — 22; Bouteiller, *Somme rural*, p. 136.; Basnage, *Traité des hypothèques*, p. 110; Denisart, *Collection de décisions nouvelles*, 1768, *Hypothèque*, No. 14 — 18, 26, 27). Faptul că ipoteca nu putea fi invocată decât dacă actul era autentic sau recunoscut în justiție, se explică prin aceea că, până atunci, existența creanței nu era probată, deci nici existența ipotecei.

Această confuzie a obligației cu ipoteca, a avut de rezultat faptul că, pentru vechi autori francezi, ipoteca fiind o urmare naturală a obligației, ea nu mai are o individualitate proprie, ci este arătată cu denumirea actului din care necesarmente derivă:

ipoteca este pentru ei *obligatio, obligatio generalis*.

De altă parte, autorii cari conservă denumirea de ipotecă, sub influența dreptului roman, o confundă de multe ori cu obligația. Astfel, *Le Recueil des arrêtés de Lamoignon*, din 1777, în cele 11 titluri ce consacra *obligățiilor*, se ocupă: „Des actions personnelles et de l' *hypothèque*“, „Du déguerpissement et délaissement par *hypothèque*“, „De l' extinction des *hypothèques*“, etc.

Această transformare a obligației în obligație ipotecară, se datorește, după noi, noțiunii de «*jus ad rem*».

Din momentul în care se spune că dreptul de creanță lovește indirect întreg patrimoniul debitorului, nu mai e decât un pas de făcut, pentru a înlocui acest drept indirect, printr'un drept direct, care nu este, în speță, decât dreptul real de ipotecă.

Acest pas s'a putut face cu foarte mare ușurință, într'un drept flotant și nesigur ca vechiul drept francez. Dintr'o concepție greșită, nu pot ieși decât concluzii greșite, și aceste concluzii sunt trase foarte ușor de spirite independente, nelegate de nici un text de lege pozitivă.

Astăzi, când avem un cod scris, când este absolut sigur că legiuitorul nostru nu a mai voit să admită această ipotecă generală, vedem totuși că acest fenomen tinde a se repeta,

Se zice, astăzi încă: patrimoniul debitorului este gajul comun al creditorilor săi. Această expresie de gaj, a făcut pe unii autori să vadă aci un adevărat drept real de amanet (Vareilles-Sommières, *Du conflit de créances*, *Revue critique*, 1906, p. 489.), care ar conferi creditorului dreptul de a urmări bunurile înstrăinate de debitorul său, în mâinile terților posesori (Lafontaine, *D'une atinomie*, *Revue critique*, 1859, p. 334 urm.), reînviind astfel *obligatio generalis* a vechiului drept francez.

Dacă aceasta se petrece azi, cu texte sigure și precise, putem să înțelegem că această confuzie s'a făcut încă și mai ușor în vechiul drept flotant și nesigur.

În ce privește utilitatea acestei completări a fiecărui drept de creanță printr'o ipotecă, nu vom insista, căci ea nu mai este azi susținută de nimeni. În adevăr, nu trebuie să o confundăm cu ipoteca ju-

diciară, care există în alte țări și a cărei introducere la noi a fost susținută de d-l profesor Alexandresco (Tomul X, pag. 327). Nu cunoaștem decât un singur autor (Demogue, *Les notions fondamentales du droit privé*, p. 384 — 386), care susține că regula concursului între creditori ar trebui desființată și înlocuită prin principiul *prior tempore, potior jure*, în virtutea căruia creditorul anterior ar fi preferat creditorului posterior; aceasta nu implică, însă, că el ar avea și dreptul de a urmări bunurile debitorului, în mâna terților posesori.

V. Minei

Doctor în drept

doctor în științele economice

Sfârșitul în numărul viitor.

JURISPRUDENȚA ROMÂNĂ

ÎNALTA CURTE DE CASAȚIUNE ȘI JUSTIȚIE

SECȚIUNEA II

Audiența dela 3 Martie 1914

Președintele d-lui Elef. G. Economu, consilier

Obștea moșnenilor Nehoiși cu Banca de Credit Român și C-sa Paulina de Hessenstein

EXECUȚIUNE SILITĂ. — ULTIMUL ACT DE EXECUTARE. — CONTESTAȚIUNE (LIPSĂ DE). — CONFIRMARE. — ART. 399 ȘI 403 PR. CIV.

Din combinațiunea art. 399 și 403 pr. civ., rezultă că, după săvârșirea ultimului act de executare de către autoritatea judecătorească care a ordonat-o, partea care n'a uzat de calea contestațiunii în timpul cât a ținut executarea, nu mai poate să atace pe nici o cale executarea făcută și confirmată. Această dispozițiune este generală și nu distinge între cazurile când contestațiunea este făcută de părțile care au fost citate în instanța de executare sau de terții cari n'au figurat în instanță.

Prin urmare, o executare făcută și confirmată fără nici o contestațiune din partea cuiva, produce efecte *erga omnes* și nu rămâne părții vătămate altă cale spre a-și valorifica drepturile ce i-au fost atinse prin executare, decât calea acțiunii posesorii, dacă nu a expirat un an dela deposedare, sau calea acțiunii în revendicare.

No. 55 — Respinse recursurile făcute de Isar Crăciun, Posea Const. Posescu și alții, contra deciziei No. 66 din 1913, a Curții de apel București, secția IV, în proces cu Banca de Credit Român și Contesa Paulina de Hessenstein.

S'au ascultat d-nii avocați P. Sadoveanu, N. Titulescu, D. Dobrescu, S. Rosental și B. Păltineanu, în desvoltarea motivelor de casare; d-nii avocați C. Teodorescu și Em. Pantazi din partea intimaților în combateri.

Curtea, deliberând,

Asupra recursului făcut de Isar Cr. Posea și Const.

I. Posescu personal și ca procuratori ai obștiei moșnenilor Nehoiși-Nechoeșani :

Asupra motivului I. de casare: „Violarea art. 403 pr. civ. și exces de putere.

«Statul obține să fie pus în posesia unui munte din jud. Buzău din apa Giurcă și până în apa Casoca, pe motiv că acest teren ar fi fără stăpân, *res nullius* și ca atare aparținându-i în virtutea art. 477 și 646 c. civ. Judecătoria de ocol din Patârlagele, prin procesul verbal din 24 Octombrie 1904 și No. 1794 din 1 Martie 1905, execută pe fața pământului jurnalele tribunalului Buzău din 1904 și 1905, punând Stat în posesia zisului loc. Asupra executării acestui teren, în care noi Obștile ne găsim în posesie, am făcut contestație pentru a ni se respecta dreptul nostru de proprietate cerând a se anula menționatele jurnale și menționatul act de executare, dar ni s'a respins prin sentința tribunalului Buzău No. 219 din 1910 și a Curții de apel din București secția IV No. 615 din 1913 Martie 28. În contra acestei decizii s'a făcut recursul de față.

«Primul motiv care a determinat majoritatea Curții să ne respingă ca inadmisibil apelul nostru în contestație este că am uzat tardiv de acest mijloc legal de atac, întrucât efectuându-se ultimul act de executare fără vr'o opunere din parte-ne, această împotrivire după câțiva ani este tardivă după art. 403 pr. civ. Precum am spus la fond, repetăm și acum la această Onor. Curte, cum pe larg vom desvolda, că noi suntem cu totul steini de această executare nefiind citați nici la darea jurnalelor de punere în posesie a Statului, nici la executarea lor. După înțelesul art. 403 în doctrină și în conformitate cu o constantă jurisprudență, acest articol se aplică numai persoanelor cari au fost citate în instanța de executare, nu și terțelor persoane cum suntem noi și cari n'am figurat. Deci, greșit se aplică art. 403 pr. civ. care se violează, și se comite un evident exces de putere, de oarece am fost deposedați în modul arbitrar».

Având în vedere deciziunea supusă recursului;

Având în vedere că se constată că Statul, reprezentat prin ministerul Domeniilor, fiind trimis în posesiunea averii Băncii Europene din Bruxelles și a lui Simion Philipart, părăsită de aceștia și fără stăpân, avere compusă din porțiunea din munții Spejișul, Arsele și Dintre râuri, din jud. Buzău, cuprinsă între apa Casoca, râul Buzău și apa Giurcă, rămasă ne-

CURTEA DE APEL DIN IAȘI

SECȚIUNEA II

Audiența dela 4 Decembrie 1913

Președinta d-lui G. C. Sturdza, președinte

Lucia D. Greceanu cu Paul Musurus-Bey

MANDAT. — MANDATAR. — DREPTUL DE SUBSTITUIRE. — ART. 1542 C. CIV.

AVOCAT. — [PROFESIUNEA DE AVOCAT — SITUAȚIA DE MINISTRU. — INCOMPATIBILITATE. — CONSECINȚE.

1° Când mandantul acordă mandatarului său dreptul de substituire fără a-l limita și fără nici o rezervă sau restricțiune în alegerea persoanelor, este cert că mandatarul va putea autoriza pe substituitul său să-și substituie și el un altul, căci acesta din urmă odată ales, reprezintă pe mandatarul prim ca și când ar fi fost dreptul substituitul lui; tot ce va urma de aci va fi că mandatarul va putea fi declarat responsabil de alegerea făcută, fie în persoana primului substituit, fie în persoana celui de al doilea, dar nu se poate susține că substituirea n'a fost valabilă și că actele substituțiilor vor putea fi declarate nule.

2° Ori câtă incompatibilitate ar fi între exercițiul profesiei de avocat și situațiunea de ministru, de aci însă nu poate să rezulte altă consecință decât că ministrul, cât timp va fi pe banca ministerială, trebuie să se abțină de a face acte de avocatură, sub pedeapsă, în caz contrar, de a fi șters de pe tabloul avocaților, nicidecum însă că procurațiunea ce i s'ar fi dat ca avocat ar fi încetat de a avea ființă, sau că ar trebui privită ca revocată sau anulată; substituirile ce le va fi făcut mai înainte de numirea sa ca ministru, admitând bineînțeles că a avut dreptul de a-și substitui pe alții, vor fi tocmai remediu corectivul acestei împedcări de a fi în acelaș timp și avocat practicant și ministru.

No. 128. — D-na Lucia D. Greceanu, a cerut a se declară perimat apelul făcut de Paul Musurus-Bey, contra sentinței tribunalului Neamț, No. 325 din 13 Noembrie 1910.

Astăzi, fiind fixat termenul pentru judecarea acestei

vândută, în urma vânzării publice a restului munților adjudecați asupra defunctului D. Maicanu, s'a făcut contestațiune contra trimiterii în posesie a Statului, mai întâi de obștea moșnenilor Nehueșani, iar în urmă, pe cale de intervenție și de către Obștea moșnenilor Nehueni și Păltineni, pretinzând că averea în posesia căria a fost trimis Statul este a lor și că rău s'a ordonat această trimitere în posesie; că ambele instanțe de fond au respins contestațiunile;

Având în vedere că, pentru a se respinge contestațiunea moșnenilor, Curtea de apel, în prim rând, constată în fapt că trimiterea în posesie a Statului s'a efectuat fără nici o opunere din partea moșnenilor, că s'a încheiat ultimul act de executare și că Statul a stăpânit mai mulți ani și stăpânește și astăzi porțiunea de avere în care s'a pus în posesie; iar în drept întemeindu-se pe dispozițiile art. 403 pr. civ., decide că, întrucât efectul juridic al executării s'a produs, calea contestației este închisă;

Considerând că din combinațiunea art. 399 și 403 pr. civ., rezultă că, după săvârșirea ultimului act de executare de către autoritatea judecătorească care a ordonat-o, partea care n'a uzat de calea contestației în timpul cât a ținut executarea, nu mai poate să atace pe nici o cale executarea făcută și confirmată; că această dispozițiune a legii este generală și nu distinge între cazurile când contestațiunea este făcută de părțile cari au fost citate în instanța de executare sau de terții cari n'au figurat în instanță; că, prin urmare, o executare făcută și confirmată fără nici o contestațiune din partea cuiva, produce efecte *erga omnes* și nu rămâne părții vătămate altă cale spre a-și valorifica drepturile ce i-au fost admise prin executare, decât calea acțiunii posesorii dacă nu a expirat un au dela deposedare, sau calea acțiunii în revindecare;

Că, astfel fiind, Curtea de fond nu a comis exces de putere și n'a violat art. 403 din procedura civilă, când în împrejurările de dânsa constatate a decis că era închisă moșnenilor calea constestațiunii la executarea cerută și obținută de Stat, oricare ar fi fost vițiile titlului pe baza căruia a obținut trimiterea sa în posesie și oricare ar fi fost legalitatea deposedării;

Că, de aceea, motivul de casare este nefondat 1).

Pentru aceste motive, respinge.

2) Cele l'alte motive au fost respinse pentru considerațiuni privitoare la constatări de fapt.

cereri, s'a prezentat d-na Lucia D. Greceanu, prin d-l avocat V. Sculy-Logothetides, iar intimații prin d-nii avocați P. Missir și D. Alexandresco.

Curtea,

Asupra cererii de față :

Văzând că d-l avocat D. Alexandresco, arată că, întrerupând perimarea prin fixarea unui termen în această afacere și plata citațiilor, a lucrat pe baza procurățiunei ce avea dela d-l Dissescu, din 1911, aflată în original la dosar, substituit fiind de d-l Dissescu, în toate drepturile ce le avea și el dela d-na Paul Musurus-Bey, iar d-na Paul Musurus-Bey, era și este mandatară cu cele mai depline puteri a soțului ei, în toate afacerile și în toate procesele relative la bunurile rămase în succesiunea prințului Alexandru Vogoride, printre care și procesul cu perimarea de azi, având dreptul de a administra și giră în mod activ și pasiv toate bunurile acelei succesiuni aflate în România, să facă orice vânzări, orice cesiuni, cuo rice prețuri va găsi cu cale, să facă orice plăți, orice primiri de bani, orice desistări, orice transacțiuni, orice proces intentat și condus înaintea oricărei instanțe, să constituie orice avocați, să-i revoace după voință, să-și substitue pe oricine în totul sau în parte din puterile arătate mai sus, să facă în fine orice va crede util și necesar în afacerile succesiunei ;

Văzând că, în fața unei procuri așa de întinsă în care Paul Musurus-Bey dă a înțelege în modul cel mai clar și mai categoric că lasă conducerea și rezolvarea afacerilor sale la discrețiunea absolută a soției sale, la chibzuința și la inițiativa ei, că o lasă într'un cuvânt stăpână în cauza sa, nu poate rămânea cea mai mică îndoială că dânsul între altele i-a concedat implicit și virtual, dacă va găsi soția cu cale, nu numai să-și poată substitui alte persoane, pentru care dreptul i-a fost concedat formal, dar încă să poată autoriza și pe aceștia să uzeze la rândul lor de dreptul de substituie ; prin urmare, apare netăgăduit că d-na Paul Musurus-Bey n'a depășit limitele puterilor sale când prin prăcura autenticată de tribunalul Ilfov, sub No. 11941 din 27 Octombrie 1910, constituind pe d-l Const. Dissescu avocat în apărarea drepturilor soțului ei, și încredințându-i conducerea proceselor ce vor fi în cauză, i-a acordat tot odată și dreptul de a-și substitui și alți

avocați în limitele aceluiaș mandat ; că, așa fiind, d-l Dissescu, în mod valabil și legal prin procurățiunea sa dela Mai 1911, a substituit în drepturile sale pe d-nii avocați Petru Missir și Dim. Alexandresco, pentru că amândoi împreună sau fiecare în parte să apere în procesele în curs drepturile lui Paul Musurus-Bey, și dară obiecțiunea care s'a adus că d-l Alexandresco n'ar fi fost îndrituit nici măcar să solicite scoaterea citațiunilor și punerea în curs a apelului introdus de d-l Dissescu, în numele și pentru mandantele său Paul Musurus-Bey, este neîntemeiată și ca atare urmează a fi respinsă ; că, de altmintearea, atunci când precum în specie, mandantul acordă mandatarului său dreptul de substituie fără a-l limita și fără nici o rezervă sau restricțiune în alegerea persoanelor, este cert că mandatarul va putea autoriza pe substituitul său să-și substitue și el un altul, căci acesta din urmă odată ales reprezintă pe mandatarul prim cași când ar fi fost dreptul substituitul lui, tot ce va urma de aci va fi că mandatarul va putea fi declarat responsabil de alegerea făcută, fie în persoana primului-substituit, fie în persoana celui de al doilea (Vezi art. 1542 c. civ.), dar va fi cu neputință de a se susține că substituirea n'a fost valabilă și că actele substituțiilor vor putea fi declarate nule.

S'a mai obiectat că mandatul care a fost dat prin substituie d-lui D. Alexandresco, a căzut și prin aceea că d-l Dissescu fiind actual ministru, n'ar putea face acte de avocatură și deci trebuie tratat ca unul al cărui mandat încredințat de d-na Musurus Bey a încetat și prin urmare încetate și drepturile ce dânsul le-a acordat prin substituie d-lui Alexandresco, deși în momentul substituiei d-l Dissescu nu era încă ministru.

Considerând asupra acestui punct că oricât ar fi incompatibilitate între exercițiul profesiei de avocat și situațiunea de ministru, însă nu poate urma de aci altă consecință decât că ministrul, cât timp ar fi pe banca ministerială, va trebui să se abțină de a face acte de avocatură sub pedeapsă, în caz contrar, de a fi șters de pe tabloul avocaților, nici cum însă că procurățiunea ce i s'ar fi dat ca avocat ar fi încetat de a avea ființă, sau că ar trebui privită ca revocată sau anulată, substituiriile ce le va fi făcut în drepturile sale mai înainte de numirea

sa ca ministru, admitând bine înțeles că a avut dreptul de a-și substitui pe alții, vor fi tocmai remediul, corectivul acestei împedicări, de a fi tot odată și avocat practicant și ministru.

În specie, prin urmare, procurățiunea ce a avut d-l Alexandresco prin substituire, a rămas pe deplin valabilă și actele de procedură urmate la stăruința d-sale sunt la adăpostul oricărei critici.

Văzând că așa fiind, cererea de perimare urmează a fi respinsă.

Pentru aceste motive, redactate de d-l președinte, respinge cererea făcută de d-na Lucia D. Greceanu, etc.

Semnăți: G. Sturdza, D. Porfiriu, Em. Cernătescu,
Al. Gane, D. Volanschi.

TRIBUNALUL JUDEȚULUI VÂLCEA

SECȚIUNEA I

Audiența dela 20 Decembrie 1913

Președinta d-lui Th. Vasiliu, prim-președinte

Ministerul public cu Ofițerul de stare civilă al comunei
Stoenești

ACȚIUNE ÎN RECLAMAȚIUNE DE STAT. — MINISTER PUBLIC. — CALE
CIVILĂ. — ART. 300 C. CIV.

Este inadmisibilă o acțiune în reclamațiune de stat intentată pe cale civilă de ministerul public care, potrivit art. 300 c. civ., nu poate porni nici măcar acțiune publică pentru delictul de supresiune de stat, până ce nu se pronunță o hotărâre definitivă în acțiunea civilă de reclamațiune sau contestațiune de stat, intentată de cei în drept, de oarece chestiunea de stat civil este o chestiune prejudicială care suspendă nu numai judecata penală, dar chiar punerea în mișcare a acțiunii publice.

Tribunalul,

Având în vedere acțiunea de față intentată de d-l prim-procuror al acestui tribunal prin petiția înregistrată la No. 9772 din 1913, prin care ca o urmare la rechisitorul introductiv No. 9771 din 1913, cere conform art. 92 din regulamentul privitor la actele de stare civilă să se ordone contradictor cu ofițerul de stare civilă înscrierea în registrele de stare civilă ale comunei Stoenești nașterea copilului născut de

femeia Elena G. D. Diaconu și să se declare în același timp anulat actul de naștere falș cu No. 55 din 1913 privitor pe acel copil;

Având în vedere că din lucrările aflate la dosar și din declarațiunile urmate astăzi în cauză se constată următoarele:

Primul procuror, în urma cercetărilor făcute, a deschis acțiune publică prin rechisitorul introductiv No. 9971 din 1913, pentru faptul prevăzut de art. 125 c. pen. contra lui Ion Bârzac din comuna Stoenești pe motivul că acesta s'a prezentat la ofițerul de stare civilă al sus zisei comune și a declarat că soția sa legitimă Ioana I. I. Bârzac a dat naștere unui copil pe care în realitate îl născuse sora lui femeia Elena G. D. Diaconu, soția legitimă a locuitorului G. D. Diaconu.

Tot odată, ca consecință, a făcut cererea de față, în coprinsul mai sus arătat. Relativ la acțiunea penală, acest tribunal prin sentința penală No. 2905 din 1913 (Dosarul No. 9555) și-a declinat competența pe motiv că faptul imputat lui Ion I. Bâzac de a face să treacă un copil ca născut dintr'o femeie care însă nu l-a născut, intră în prevederile art. 275 c. pen. de competența Curții cu jurați și tot odată a dispus dijungerea prezentei cereri de natură civilă de acțiunea penală.

Ofițerul de stare civilă al comunei Stoenești, față cu declarațiunea lui Ion I. Bârzac făcută față și de 2 martori, a dresat acelui copil și trecut în registrele respective, extractul de naștere No. 55 din 12 Noembrie 1913, pe numele de Ioan, ca fiind născut din părinții: muma Ioana I. I. Bârzac, și tata I. I. Bârzac. Se cere acum a se ordona de tribunal, că acel copil să fie trecut în registrele de stare civilă ca născut din femeia Elena G. D. Diaconu, declarându-se anulat actul de naștere cu No. 55 din 1913.

Astfel fiind chestiunea în fapt, urmează să vedem dacă în drept acțiunea de față pornită de parchet în baza art. 92 din regulamentul actelor de stare civilă este sau nu admisibilă.

Având în vedere că, în speță, nașterea copilului în chestiune fiind declarată și trecută la timp în registrele de stare civilă, prin aceasta exact sau ne exact i s'a precizat un stat civil care-i dovedește filiațiunea cel puțin maternă conform art. 292 și 295 din codul civil, căci filiația paternă se stabilește

după adagiul *pater is est quem nuptiae demonstrant* coprins și în art. 286 din codul civil; că, schimbarea acestui stat civil ce reese din actul de naștere înscris în registrul de stare civilă pe motiv că ofițerul de stare civilă, după declarațiunea ce i s'a făcut, a trecut mențiuni ce nu sunt conforme cu realitatea, nu se poate face în adevăr decât pe calea unei acțiuni civile fie în reclamațiune de stat, fie în contestațiune de stat, care se confundă în efectele lor, și prin care să se dovedească conform normelor de probațiune prevăzute de codul civil în materie de filiațiune, legitimațiunea, supresiunea și supozițiunea altei stări civile;

Având în vedere însă că acțiunea în reclamațiune de stat civil, nu poate fi intentată decât de persoanele direct interesate, cum ar fi părinții copilului, dar în special o asemenea acțiune este personală copilului, stingându-se odată cu el și netrecând la erorii săi decât în anumite și restrânse cazuri prevăzute de art. 302 din codul civil;

Că, din acest punct de vedere, rezultă că este inadmisibilă o acțiune în reclamațiune de stat intentată pe cale civilă de ministerul public, care conform art. 300 c. civ., nu poate porni nici măcar acțiune publică pentru delictul de supresiune de stat până ce nu se pronunță o hotărâre definitivă în acțiunea civilă de reclamațiune sau contestațiune de stat, intentată de cei în drept, de oarece chestiunea de stat civil este o chestiune prejudicială care suspendă nu numai judecata penală dar chiar punerea în mișcare a acțiunii publice (*Le civil tient le criminel en état*, Alexandresco, vol. II, p. 275 și urm.);

Având în vedere că acțiunea de față nu se poate întemeia nici pe dispozițiunile art. 92 din regulamentul actelor de stare civilă, care nu se referă la cazul când nașterea a fost la timp declarată și trecută în registrele de stare civilă, adică când cineva se găsește în posesia unui stat civil determinat, ci numai la cazurile când declarația nașterii s'a făcut peste termenul prescris de art. 76 din suszitul regulament, sau când nașterea n'a fost de loc declarată;

Că, astfel fiind, pentru toate aceste motive, acțiunea civilă de față urmează a se respinge ca neadmisibilă.

Pentru aceste motive, redactate de d-l Th. Pătrașcu, jude de ședință, în neunire cu concluziunile d-lui reprezentant al ministerului public, respinge ca neadmisibilă acțiunea, etc.

Semnați : Th. Vasiliu, T. Pătrașcu.

JURISPRUDENȚA STRĂINĂ

CURTEA DE APEL DIN VENEZIA

Audiența dela 7 Martie 1912

SUCCESIUNE TESTAMENTARĂ. — CONDIȚIE ÎNSCRISĂ ÎNTR'UN TESTAMENT. — VALIDITATE. — LEGEA NAȚIONALĂ A DEFUNCTULUI.

Validitatea unei condiții înscrise într'un testament este cărmuită de legea națională a defunctului, oricare ar fi natura și situațiunea bunurilor.

(Din *Journal Clunet*, anul 1913, p. 349)

Observațiune. — Vezi în privința statutului condițiilor imposibile, imorale sau ilicite înscrise într'o liberalitate (chestie controversată), D. Alexandresco, *Dreptul civil român*, tom. IV, partea I-a, p. 204 (ed. a 2-a).

S. R.

BIBLIOGRAFIE

A apărut :

Colecțiunea Legilor Financiare

DE

CONST. V. SĂVESCU

Advocat

Această colecțiune cuprinde : Legea de constatare și perceperea contribuțiilor directe. — Legea impozitului funciar. — Legea impozitului personal. — Taxa de 3% asupra salariilor. — Legea patentelor (cu un tablou al hotărârilor Inaltei Curți de casație, aranjat după profesioni). — Legea licențelor. — Legea monopolului vânzării băuturilor spirtoase. — Legea de urmărire, precum și legi, regulamente, legi interpretative și extrase din legile relative la aceste texte.

Toate aceste legi sunt adnotate cu jurisprudența Inaltei Curți de casație sub fiecare articol și diferite note explicative.

București, Tipografia „Gutenberg” Strada Paris, No. 20

— Prețul 6 Lei —